

практичних конференцій, семінарів, тренінгів з проблем дослідження технологічної освіти, виконання практичних завдань, написання науково-дослідницьких робіт тощо.

Отже, дослідницька компетентність є невід'ємною складовою фахової підготовки майбутніх вчителів технології. Вона забезпечує їм можливість вирішувати актуальні проблеми в галузі технологічної освіти та розробляти нові підходи до навчання, що в свою чергу сприяє підвищенню якості освіти.

Список використаних джерел

1. Калініна О. Ю., Горова І. В. Формування дослідницької компетентності майбутніх фахівців з технологій друку в умовах навчального процесу вищого навчального закладу. Професійна освіта: методологія, теорія та технології. 2020. № 3(17). С. 71–78.
2. Підгорний Ю. І., Горобець Н. І. Формування дослідницької компетентності майбутніх учителів технічної праці у вищих педагогічних навчальних закладах. *Інформаційні технології і засоби навчання*. 2019. №73(3). С. 171–185.

Попович В. Д.

канд. фіз.-мат. наук, доцент,

Дрогобицький державний педагогічний університет

імені Івана Франка

Яремчук Ю. І.

аспірант,

Дрогобицький державний педагогічний університет

імені Івана Франка

ПЕДАГОГІЧНІ УМОВИ ТА КРИТЕРІЇ СФОРМОВАНОСТІ ІНФОРМАЦІЙНОЇ КУЛЬТУРИ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ТЕХНОЛОГІЙ

Інформаційна культура, на думку А. Коломієць, – це здатність працювати з різними інформаційними ресурсами та використовувати їх у різних напрямках діяльності та для різноманітних цілей [2]. Носієм інформаційної культури є особистість, яка володіє різними прийомами та методами роботи з інформацією, здатна до її обробки, систематизації, передачі, використання інформаційних технологій для вирішення різноманітних професійних завдань.

Інформаційна культура педагога є системою його знань про людську особистість, культуру її розвитку, культуру всього людства та основи її становлення. Вона дає широкі можливості для вдосконалення педагогічної майстерності, розвитку здатності адаптуватись до динамічних змін сучасного суспільства; робить його конкурентним фахівцем [1].

Інформаційна культура вчителя технологій ґрунтується на комплексі характеристик, які відображають його знання й інформаційні навички у певних аспектах і сферах діяльності.

1. Характеристика інтелектуальної галузі діяльності педагога. Сюди входять знання педагога в галузі володіння та практичного застосування інформаційних технологій, а також розвиненість мислення, що включає вміння аналізувати різні обсяги інформації, обробляти інформаційні ресурси та застосовувати їх для вирішення різноманітних педагогічних завдань, трансформувати інформацію, мислити оперативно та креативно.

2. Характеристика мотиваційної сфери діяльності педагога. Сюди входять параметри мотивації педагога до розвитку своєї інформаційної культури, а саме: бажання та потреба в оволодінні інформаційними педагогічними технологіями, ознайомлення з передовим досвідом застосування інформаційних ресурсів в освітньому середовищі, бажання підвищувати рівень своєї інформаційної культури, удосконалювати свої навички в галузі інформатизації освіти.

3. Характеристика сфери емоційного розвитку педагога. Вони включають вміння продуктивного оперування інформаційними ресурсами, концентрації уваги на методах отримання та обробки інформації, вміння виважено підходити до виникнення інформаційних збоїв у роботі, технічних перешкод та недоліків у роботі інформаційної техніки, вміння

адекватно оцінювати свою інформаційну спрямованість роботи, техніку володіння інформаційними технологіями використання інформаційних ресурсів у створенні освітнього процесу.

4. *Характеристики предметно-практичної галузі педагогічної діяльності.* Сюди входять навички педагога щодо оволодіння новими прийомами та способами роботи з інформацією, освоєння нових знань щодо питань застосування інформаційних технологій та нових розробок в інформаційному середовищі, активна спрямованість на використання інформаційних технологій в індивідуальній та колективній педагогічній діяльності, уміння знаходити, обробляти та застосовувати інформацію, орієнтуватися в ній і знаходити оптимальні варіанти її практичного застосування.

5. *Характеристики вольової сфери.* Усі дії педагога з інформаційними ресурсами повинні мати цілеспрямований та раціональний характер. Педагог повинен мати вміння вирішення протиріч і конфліктів, стійкість до труднощів роботи з інформаційними ресурсами. Крім того, необхідно виявляти терпіння при пошуку інформації, орієнтуватися в цьому напрямі діяльності на досягнення результату та бути зацікавленим в освоєнні нових інформаційних технологій.

6. *Характеристики у сфері саморегуляції педагога.* Педагогу необхідне вміння співвідношення рівня своєї інформаційної культури з педагогічним досвідом діяльності, тенденціями соціального розвитку та розвитку освітньої системи. Тому важливо зберігати спокій при пошуку та обробці інформації, розвитку навичок її практичного використання у педагогічному процесі.

Інформаційна культура вчителя технологій містить два ключові компоненти: 1) світоглядний – складається з етичних, психологічних, соціальних, емоційно-естетичних характеристик та відображає ціннісні відношення вчителя до роботи з інформацією; 2) технологічний – містить комплекс інформаційних умінь, пов'язаних із освоєнням раціональних прийомів самостійного пошуку та обробки інформації із застосуванням як традиційних, так і нових інформаційно-комунікативних технологій. Інформаційна культура тісно пов'язана з його компетентністю у різних напрямках педагогічної діяльності [3]. Чим вища компетентність педагога в галузі своєї професійної діяльності, тим більші можливості у вирішенні освітніх завдань він має і, тим вищий рівень його інформаційної культури.

Основними педагогічними умовами формування інформаційної культури сучасного вчителя технологій є:

– *занурення у проектно-технологічну діяльність* – педагог має стати повноцінним учасником, співорганізатором актуального проекту, який реалізується в освітній галузі;

– *створення можливостей для самостійної та групової проектно-технологічної діяльності* – повинна бути надана можливість, умови та ресурси для розроблення педагогом того чи іншого проекту та його впровадження з використанням інформаційних технологій;

– *реалізація проектно-технологічної діяльності на основі співтворчості всіх її учасників;*

– *здійснення рефлексії й самооцінки проектно-технологічної діяльності;* об'єктивне підбиття підсумків; аналіз прорахунків і недоліків.

Критерії сформованості інформаційної культури вчителя технологій можна визначити такими показниками:

1. *Інформаційна самосвідомість.* Педагог має розуміти важливість та значущість використання інформації у своїй роботі, здійснювати опору на інформаційні технології, володіти високим рівнем професійної ерудиції, вміти користуватися інформаційними ресурсами і технологіями з метою самонавчання та саморозвитку.

2. *Творча активність.* Педагог має брати безпосередню участь у проектно-технологічній діяльності, вміти самостійно розробляти проекти, виконувати авторські роботи, прагнути до

розроблення нових методів організації освітнього процесу, використовувати інформаційні ресурси неординарними способами.

3. *Ефективність педагогічної роботи в інформаційній галузі.* Використання інформаційних технологій в освітній сфері має приносити певні позитивні зрушення у досягненні цілей і завдань освіти. Нові розробки педагога можуть істотно вплинути на освітній процес, допомогти йому в самостверженні та визнанні серед учнів і колег.

4. *Ступінь розвиненості інформаційних навичок педагогічної діяльності.* Відображає продуктивність використання інформаційних ресурсів та технологій при розв'язанні різноманітних завдань освітньої діяльності.

5. *Емоційне ставлення до інформації.* Педагог повинен прагнути до роботи з інформацією, застосування інформаційних технологій, позитивно сприймати будь-яку роботу з інформацією та бути задоволеним її результатами.

6. *Відповідальність* за використання інформаційних технологій, дотримання норм інформаційної безпеки.

Список використаних джерел

1. Гуревич Р.С. Формування інформаційної культури вчителів: проблеми та перспективи. Сучасні інформаційні технології та інноваційні методики навчання в підготовці фахівців: зб. наук. праць. Вип. 9. Київ-Вінниця: ДОВ «Вінниця», 2006. С. 34-38.
2. Коломієць А.М., Лапшина І.М., Білоус В.С. Основи інформаційної культури майбутнього вчителя: навч.-метод. посіб. Вінниця: ВДПУ, 2006. 88 с.
3. Оршанський Л. В., Білинський А.М. Інформаційні технології в системі фахової підготовки сучасного вчителя. *Вісник Чернігівського державного педагогічного університету імені Т.Г.Шевченка.* Серія: Педагогічні науки. Чернігів: ЧДПУ, 2011. Вип. 87. С. 21-24.

Рись О. О.

аспірант,

Полтавський національний педагогічний університет
імені В. Г. Короленка

ВИКОРИСТАННЯ ІНТЕРАКТИВНИХ МЕТОДІВ НАВЧАННЯ У ПРОЦЕСІ ОПАНУВАННЯ УЧНЯМИ ТЕХНОЛОГІЙ ПОВУТОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Перед загальноосвітньою школою в умовах сьогодення стоять важливі і складні завдання із підготовки підростаючого покоління до життя, для реалізації яких є потреба у підвищенні рівня активності школярів у навчально-виховному процесі, зокрема на уроках трудового навчання.

Відзначимо, що проблематика, пов'язана із активізацією пізнавальної діяльності учнів основної школи, знаходиться постійно у полі зору науковців та педагогів. Це пояснюється тим, що її ефективне розв'язання дає можливість значно підвищити якість навчального процесу.

Аналіз психолого-педагогічної літератури показав, що питання активізації пізнавальної діяльності школярів на уроках трудового навчання висвітлювали Л. Бугайова, Т. Гордієнко, О. Вашук, В. Васенко, Ю. Великдан, О. Дмитра, О. Микитюк, Л. Старовойт, О. Сушенцевта, С. Карпекно О. Хищенко ін. Питанням навчання учнів технологіям побутової діяльності приділена увага у працях А. Битюцької, В. Вдовченко, Л. Дзигаленко, А. Олексюк, Л. Суярко, О. Кудрі, О.Титаренко, А. Ткаченко.

Потрібно відмітити, що активізація пізнавальної діяльності школярів стимулює розвиток їх пізнавального інтересу, що сприяє забезпеченню переходу до вищого рівня активності й самостійності школярів у навчальному процесі [2; 6]. Цей процес нерозривно пов'язаний з постійним удосконаленням саме методики навчального процесу.

Вивчаючи підходи до побудови навчального процесу при опануванні учнями розділу «Технологія побутової діяльності та самообслуговування» ми зробили висновок стосовно доцільності застосування прогресивних методів, а саме: проблемного навчання, дискусії,